

MỘT SỐ BIỆN PHÁP QUẢN LÝ DẠY HỌC MÔN TOÁN LỚP 1 Ở TRƯỜNG TIỂU HỌC NHÂN CHÍNH, THÀNH PHỐ HÀ NỘI THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC

Lê Trà My

Trường Tiểu học Nhân Chính, quận Thanh Xuân, thành phố Hà Nội

Tóm tắt: Việc quản lý dạy học môn Toán lớp 1 tại Trường tiểu học Nhân Chính đã có những thành tựu nhất định tuy nhiên vẫn gặp không ít khó khăn. Vì vậy cần có những giải pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng dạy học, phát huy năng lực cá nhân của học sinh và đảm bảo đáp ứng mục tiêu giáo dục trong bối cảnh đổi mới. Bài báo sau đây tác giả sẽ đề cập đến một số biện pháp để quản lý dạy học môn Toán lớp 1 ở Trường tiểu học Nhân Chính, thành phố Hà Nội theo định hướng phát triển năng lực.

Từ khóa: biện pháp quản lý, dạy học môn Toán lớp 1

SOME MANAGEMENT MEASURES FOR TEACHING MATHEMATICS IN GRADE 1 AT NHAN CHINH PRIMARY SCHOOL, HANOI CITY TOWARDS COMPETENCY DEVELOPMENT

Le Tra My

Nhan Chinh Primary School, Thanh Xuan District, Hanoi City

Abstract: The management of mathematics teaching in Grade 1 at Nhan Chinh Primary School has achieved certain successes; however, it still faces numerous challenges. Therefore, appropriate solutions are needed to enhance the quality of teaching, promote the individual capabilities of students, and ensure the fulfillment of educational goals in the context of innovation. In the following article, the author will discuss several measures for managing mathematics teaching in Grade 1 at Nhan Chinh Primary School, Hanoi City, towards competency development.

Keywords: management measures, teaching mathematics in Grade 1

Nhận bài: 10/12/2024

Phản biện: 03/01/2025

Duyệt đăng: 08/01/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục tiểu học là nền tảng quan trọng trong quá trình hình thành và phát triển nhân cách, tư duy và năng lực của học sinh. Trong đó, môn Toán giữ vai trò đặc biệt, không chỉ giúp học sinh rèn luyện khả năng tư duy logic, giải quyết vấn đề mà còn hỗ trợ phát triển các năng lực cần thiết khác như tư duy sáng tạo, giao tiếp và hợp tác. Chương trình giáo dục phổ thông 2018, với định hướng phát triển năng lực, đặt ra yêu cầu đổi mới toàn diện trong quản lý và tổ chức dạy học môn Toán ở tiểu học. Đặc biệt, ở lớp 1, khi học sinh bắt đầu làm quen với môi trường học tập mới, việc quản lý dạy học cần được thiết kế khoa học, phù hợp với tâm lý lứa tuổi và đáp ứng yêu cầu của chương trình mới.

Nhan Chính là một khu vực đô thị thuộc quận Thanh Xuân, thành phố Hà Nội, có điều kiện kinh tế - xã hội tương đối phát triển, nhưng cũng đối mặt với những thách thức trong việc đảm bảo chất lượng giáo dục đồng đều. Việc quản lý dạy học môn Toán lớp 1 tại Trường tiểu học Nhân Chính cần có những giải pháp phù hợp nhằm nâng cao chất lượng dạy học, phát huy năng lực cá nhân

của học sinh và đảm bảo đáp ứng mục tiêu giáo dục trong bối cảnh đổi mới. Bài báo sau đây tác giả sẽ đề cập đến một số biện pháp để quản lý dạy học môn Toán lớp 1 ở Trường tiểu học Nhân Chính, thành phố Hà Nội theo định hướng phát triển năng lực.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tổ chức quán triệt nhận thức cho CBQL, GV về ý nghĩa, tầm quan trọng và yêu cầu dạy học môn Toán lớp 1 theo hướng phát triển năng lực học sinh

Biện pháp này nhằm làm rõ vai trò, tầm quan trọng và tính cấp thiết của công việc giảng dạy môn Toán theo định hướng PTNL trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Điều này không chỉ nâng cao tinh thần trách nhiệm mà còn khơi dậy sức mạnh mẽ mẽ cho CBQL, GV và HS trong việc phát triển hoạt động dạy học theo hướng PTNL.

Quán triệt cho CBQL và GV về quan điểm đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay.

Tổ chức cho CBQL và GV học tập để hiểu rõ nội dung của dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh. CBQL, GV phải nắm vững các

chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đặc biệt là các chủ trương đổi mới giáo dục; nắm được mục tiêu, nội dung, phương pháp, hình thức tổ chức dạy học.

Để thực hiện tốt biện pháp nâng cao chất lượng dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh, hiệu trưởng các nhà trường cần thực hiện các công việc sau:

Nâng cao nhận thức cho CBQL và GV: Toàn bộ các yêu cầu, định lượng; Tổ chức bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, năng lực quản lý giáo dục hiện đại; Học tập, cập nhật các bản văn chỉ đạo.

Bồi dưỡng kiến thức và kỹ năng: Tổ chức các lớp bồi dưỡng về tình hình KT-XH trong nước và quốc tế, yêu cầu chất lượng nguồn nhân lực, phương pháp học tập môn Toán hiệu quả; Cử CBQL, Tổ trưởng, GV tham gia các khóa học nâng cao năng lực giảng dạy môn Toán theo định hướng PTNL.

Tổ chức sinh hoạt chuyên môn liên quan đến việc dạy học theo định hướng PTNL học sinh cho CBQL và GV.

Hướng dẫn phương pháp học tập cho học sinh: Phân loại học sinh theo nhóm năng lực, hướng dẫn phương pháp tự học và học tập; Nâng cao ý thức trách nhiệm, động lực và thói quen học tập suốt đời cho học sinh.

Xây dựng môi trường sư phạm thân thiện: Tạo bầu không khí đoàn kết, hợp tác, chia sẻ; Tạo động lực cho GV, quan tâm, động viên, nhắc nhở, khơi gợi lòng nhiệt tình, tâm huyết với nghề và tình yêu thương với học sinh.

CBQL nhà trường phải tạo điều kiện về CSVC, tài lực để tổ chức các hoạt động chuyên môn cho các cá nhân được đi học nâng cao trình độ và chuyên môn nghiệp vụ.

Cung cấp đầy đủ các văn bản, tài liệu, hướng dẫn việc đổi mới giáo dục phổ thông, chương trình giáo dục phổ thông mới theo định hướng PTNL học sinh cho GV để họ nghiên cứu. Có kế hoạch tốt trong việc thực hiện công tác bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ GV trẻ.

2.2. Tổ chức đổi mới hoạt động tổ chuyên môn trong việc chỉ đạo, quản lý dạy học theo hướng phát triển năng lực học sinh

Tổ chuyên môn là một bộ phận quan trọng của nhà trường, là nơi thực hiện tất cả các yêu cầu chung về việc thực hiện công tác chuyên môn của nhà trường cũng như công tác chuyên môn

của từng tổ/khối, chịu trách nhiệm với nhà trường về chất lượng dạy học của học sinh, trong đó có môn Toán. Môn Toán giúp cho học sinh có những kiến thức kỹ năng cơ bản để học tập những môn học khác, đóng góp rất lớn vào sự phát triển năng lực của học sinh. Vì vậy, quản lý tốt hoạt động tổ chuyên môn sẽ góp phần nâng cao chất lượng dạy học bộ môn nói riêng và chất lượng giáo dục của nhà trường nói chung.

Hiệu trưởng nhà trường chỉ đạo tổ chuyên môn căn cứ vào các quy định của Bộ GDĐT và Sở GDĐT, khả năng nhận thức của học sinh, kỹ năng dạy học của GV, phương tiện dạy học hiện có để xây dựng chương trình, kế hoạch dạy học nhằm phát triển năng lực học sinh. Khi xây dựng chương trình, kế hoạch dạy học cần khuyến khích tổ chuyên môn tự xây dựng các chủ đề bám sát, chuyên đề nâng cao vào kế hoạch bài dạy của tổ.

Hiệu trưởng cần chỉ đạo cho tổ chuyên môn nghiên cứu từng bài học trong chương trình dạy học trong các buổi sinh hoạt tổ chuyên môn (2 lần/tháng) để thống nhất mục tiêu dạy học, nội dung cần làm rõ, các phương pháp, phương tiện dạy học cần sử dụng.

Hiệu trưởng cần cử TTCM tham dự đủ các lớp bồi dưỡng chính trị, học tập Nghị quyết, bồi dưỡng nghiệp vụ công tác tổ trưởng, bồi dưỡng đổi mới sinh hoạt tổ chuyên môn, PPDH, KT-ĐG, kỹ năng tổ chức các chuyên đề, chủ đề, các buổi sinh hoạt ngoại khóa.

Chỉ đạo tổ chuyên môn tổ chức các hoạt động ngoại khóa, các buổi sinh hoạt chuyên đề trong và ngoài lớp học. Các kế hoạch này phải thật cụ thể, rõ ràng. Trên cơ sở đó, hiệu trưởng bố trí thời gian, nguồn lực, chỉ đạo các bộ phận có liên quan cùng phối hợp thực hiện.

Để nâng cao chất lượng hoạt động của tổ chuyên môn, hiệu trưởng nhà trường phải thường xuyên kiểm tra, đánh giá hoạt động chuyên môn của tổ. Hiệu trưởng có thể kiểm tra, đánh giá đột xuất hoặc định kỳ hàng tháng, hàng quý.

Cung cấp đầy đủ các văn bản, tài liệu, hướng dẫn việc đổi mới sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng đổi mới để họ nghiên cứu. Cử TTCM tham gia học tập, bồi dưỡng nâng cao tay nghề, chuyên môn nghiệp vụ và năng lực quản lý.

2.3. Tăng cường quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn Toán lớp 1 theo định hướng phát triển năng lực học sinh

Giúp cho giáo viên nắm vững ý nghĩa và cách thức KT-ĐG kết quả học tập của học sinh theo định hướng PTNL; khuyến khích giáo viên đổi mới phương thức kiểm tra, đánh giá học sinh và có khả năng xây dựng hệ thống câu hỏi cho từng bài học, tiết học cụ thể phù hợp với nội dung bài học để đạt được mục tiêu dạy học PTNL cho học sinh.

Nâng cao nhận thức của CBQL, GV về tầm quan trọng và yêu cầu tất yếu của việc đổi mới phương pháp KT-ĐG kết quả học tập môn Toán của HS theo định hướng PTNL.

Thành lập Ban Chỉ đạo đổi mới phương pháp KT-ĐG kết quả học tập môn Toán của HS theo định hướng PTNL. Ban Chỉ đạo bao gồm: Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng phụ trách chuyên môn, TTCM, một số GV có kinh nghiệm tốt trong việc thực hiện hoạt động dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh.

Lập kế hoạch đổi mới KT-ĐG từng năm học, từng học kỳ, từng tháng; phối hợp, huy động các nguồn lực trong nhà trường để thực hiện tốt hoạt động đổi mới KT-ĐG; tổ chức các buổi hội thảo, sinh hoạt chuyên đề; cử GV tham gia các lớp bồi dưỡng; tổ chức cho GV báo cáo thu hoạch kết quả học tập bồi dưỡng; tiến hành thực hiện minh họa việc vận dụng các phương pháp đánh giá học sinh; tổ chức sơ kết, tổng kết từng học kỳ để rút kinh nghiệm.

Chỉ đạo GV đổi mới hình thức, phương pháp KT-ĐG theo hướng coi trọng đánh giá sự tiến bộ của học sinh, đánh giá nhằm mục đích động viên sự cố gắng, hứng thú học tập của học sinh; kết hợp đánh giá theo hình thức tự luận và trắc nghiệm, giữa đánh giá thường xuyên và kiểm tra định kỳ.

Ứng dụng CNTT trong quản lý kết quả học tập của học sinh. Kết quả học tập của học sinh phải được cập nhật thường xuyên lên website của nhà trường theo từng tháng, từng học kỳ và cả năm học.

Cán bộ quản lý phải tạo điều kiện về kinh phí, thời gian để GV tham gia các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ; tạo điều kiện về CSVC, các văn bản quy định của Bộ GDĐT và Sở GDĐT, các tài liệu về đổi mới phương pháp dạy học, KT-ĐG học sinh theo định hướng PTNL. Có chế độ khen thưởng, động viên kịp thời những GV tích cực đổi mới phương pháp KT-ĐG học sinh theo định hướng PTNL.

2.4. Chỉ đạo giáo viên tích cực sử dụng thiết bị, đồ dùng dạy học và ứng dụng CNTT trong dạy học môn Toán để phát huy tính tích cực và phát triển năng lực học sinh

Ứng dụng CNTT là một trong những yêu cầu bắt buộc để nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học môn Toán. CNTT giúp nâng cao hiệu quả hoạt động của từng bộ phận trong nhà trường; giúp sự trao đổi thông tin qua lại giữa các bộ phận và các lực lượng giáo dục được nhanh chóng, thuận tiện hơn; làm giảm các giấy tờ không cần thiết, giúp CBQL nhanh chóng nắm bắt toàn bộ hoạt động của nhà trường, từ đó đưa ra các quyết định quản lý phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động dạy học.

Tăng cường đầu tư trang thiết bị phục vụ hoạt động dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh, bổ sung cập nhật thường xuyên các phần mềm hỗ trợ về giảng dạy môn Toán. Thường xuyên rà soát, nâng cấp hệ thống máy tính để GV dễ dàng và thuận lợi trong việc tìm kiếm tài liệu phục vụ cho việc dạy học theo định hướng PTNL cho học sinh. Chỉ đạo việc tăng cường sử dụng các phương tiện dạy học và ứng dụng CNTT phục vụ hoạt động dạy học và quản lý hoạt động dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh.

Hiệu trưởng chỉ đạo tổ Văn phòng phối hợp với tổ chuyên môn sắp xếp, sửa chữa các thiết bị dạy học có sẵn, đồng thời lập danh sách các thiết bị dạy học, các phần mềm phục vụ HĐDH môn Toán và quản lý hoạt động dạy học môn Toán cần đầu tư.

Tổ chức bồi dưỡng kỹ năng sử dụng các thiết bị dạy học hiện đại như: bảng tương tác, các phần mềm hỗ trợ hoạt động dạy học môn Toán. Các phần mềm hỗ trợ làm đề kiểm tra như McMix, Quest, Moodle...; kỹ năng tìm tài liệu trên mạng một cách nhanh chóng và chính xác, kỹ năng tổ chức các lớp học trên mạng, học online, kỹ năng sử dụng các phần mềm trình chiếu.

Chỉ đạo việc tăng cường sử dụng phương tiện dạy học hiện đại và ứng dụng CNTT trong dạy học cũng như trong quản lý. Đầu năm học, Hiệu trưởng cần có quy định cụ thể số tiết bắt buộc mà GV phải sử dụng các phương tiện dạy học hiện đại và ứng dụng CNTT trong dạy học, lập sổ theo dõi. Hàng tháng, Hiệu trưởng sơ kết số tiết và đánh giá mức độ GV sử dụng phương tiện dạy học hiện đại và ứng dụng CNTT trong dạy học.

Xây dựng và sử dụng có hiệu quả trang web của nhà trường; quản lý kết quả học tập và nề nếp học sinh trên máy tính. Hiệu trưởng cần tăng cường đầu tư CSVC, nâng cao năng lực sử dụng CNTT của các bộ phận trong nhà trường, xây dựng quy chế phối hợp giữa các bộ phận trong việc đưa dữ liệu vào hệ thống, phân quyền tiếp cận hệ thống cho từng thành viên; đưa việc ứng dụng CNTT trong nhà trường đạt mức độ 2. Ở mức độ này, tất cả các dữ liệu của nhà trường đều được thống nhất quản lý trên một máy chủ.

Ban hành các quy định, tiêu chí đánh giá việc sử dụng thiết bị dạy học và ứng dụng CNTT trong dạy học; sơ kết, tổng kết rút kinh nghiệm việc sử dụng thiết bị dạy học và ứng dụng CNTT trong dạy học; đồng thời, có chế độ ưu tiên, khuyến khích, động viên, khen thưởng đối với cá nhân tập thể có sáng kiến, đóng góp vào việc làm đồ dùng dạy học và ứng dụng CNTT trong nhà trường.

CBQL phải có kế hoạch dài hạn, đánh giá các

công việc ưu tiên, cấp thiết để đầu tư trước. Hằng năm, cân đối ngân sách để đầu tư CSVC, thiết bị dạy học phù hợp, tổ chức bồi dưỡng năng lực sử dụng CNTT cho GV, nhân viên. Nhà trường phải có nhân viên phụ trách thiết bị, thí nghiệm, vi tính có trình độ chuyên môn tốt. Tăng cường bảo quản tốt CSVC, trang thiết bị hiện có để có thể sử dụng hiệu quả, lâu dài.

III. KẾT LUẬN

Việc quản lý dạy học Toán Lớp 1 theo định hướng PTNL học sinh tại Trường Tiểu học Nhân Chính, thành phố Hà Nội là một nhiệm vụ cấp thiết trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay. Để thực hiện tốt tất cả các nội dung của hoạt động dạy học và quản lý hoạt động dạy học theo định hướng PTNL học sinh thì điều kiện cần là sự phối hợp chặt chẽ, bổ sung và hỗ trợ lẫn nhau giữa các biện pháp, tất cả cùng hướng đến mục tiêu chung là nâng cao chất lượng dạy học môn Toán theo định hướng PTNL học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020). *Điều lệ trường tiểu học*, Ban hành kèm theo Thông tư số 28/2020/TT-BGD&ĐT. Hà Nội, ngày 04/9/2020.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Văn bản 2345/BGDĐT-GDTH*. Hướng dẫn xây dựng kế hoạch giáo dục của nhà trường cấp tiểu học.

Bùi Thị Hương (2012). *Giáo trình phương pháp dạy học môn toán ở trung học phổ thông theo định hướng tích cực*. Hà Nội: NXB Giáo dục.

Phòng Giáo dục Tiểu học Huyện Kiến Xương Tỉnh Thái Bình. (2017). *Đổi mới phương pháp dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh tiểu học*, Chuyên đề đổi mới giáo dục.

Trần Minh Thanh (2011). *Một số giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học ở các trường Tiểu học Quận 1-TP.HCM*. Luận văn thạc sĩ Khoa học Giáo dục, Nghệ An.